

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA
O BILJNOM ZDRAVSTVU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O BILJNOM ZDRAVSTVU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o biljnom zdravstvu sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst 5/14. – Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U skladu s Nacionalnim programom reformi 2018. kojim je određena mjera 1.3.3. Racionalizacija sustava pravnih osoba s javnim ovlastima, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. kolovoza 2018. godine donijela Zaključak, KLASA: 022-03/18-07/355, URBROJ: 50301-25/06-18-2, kojim se prihvaća Prijedlog smanjenja broja agencija, zavoda, fondova, instituta, zaklada, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, te se zadužuju nadležna tijela državne uprave za provedbu svih aktivnosti radi provedbe navedenog akta. Na temelju navedenog Zaključka, Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo preuzima poslove Hrvatske agencije za hranu i drugih agencija koje prestaju s radom i mijenja naziv u Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu.

Područje biljnog zdravstva uređeno je Zakonom o biljnom zdravstvu (Narodne novine, br. 75/05, 25/09 i 55/11). Ovim se Zakonom uređuje zdravstvena zaštita bilja, uključujući i biološku zaštitu bilja; mjere sprječavanja unošenja i širenja te mjere suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim nadziranim predmetima; način prikupljanja i razmjene podataka i informacija te informacijski sustav; financiranje, naknade i odštete; ustroj i provedba zdravstvene zaštite bilja i inspektijski nadzor.

Nadalje, radi provedbe spomenutog Zaključka i reformske mjere 1.1.5, ustrojava se Državni inspektorat koji će preuzeti inspektijske poslove iz djelokruga Ministarstva poljoprivrede. Slijedom potrebe za provedbom navedenog Zaključka, Ministarstvo poljoprivrede izvršilo je analizu Zakona o biljnom zdravstvu te je istom utvrđeno da je potrebno izvršiti izmjene Zakona u dijelu koji propisuje promjenu naziva Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo u Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu. Isto tako, budući da Državni inspektorat preuzima inspektijske poslove iz djelokruga fitosanitarne inspekcije i šumarske inspekcije Ministarstva poljoprivrede, potrebno je uskladiti odredbe Zakona o biljnom zdravstvu i u tom dijelu.

Prijedlogom zakona o izmjenama Zakona o biljnom zdravstvu osigurat će se usklađivanje s posebnim propisom koji uređuje novi naziv Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo te posebnim propisom o Državnom inspektoratu u dijelu koji se odnosi na poslove nadležnih inspekcija Ministarstva poljoprivrede iz područja biljnog zdravstva.

Za izmjenu stvarne nadležnosti za obavljanje poslova koji su nizom posebnih zakona utvrđeni u nadležnosti Državnog inspektorata, potrebno je odgovarajuće izmijeniti i odredbe Zakona o biljnom zdravstvu te utvrditi njegovo stupanje na snagu 1. siječnja 2019. godine, kako bi svi posebni zakoni stupili na snagu istoga dana kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave te Zakona o državnom inspektoratu.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) predviđeno je da se zakon, iznimno, može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi. Obzirom da je prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018. godine rok za provedbu navedenog Zaključka 1. siječnja 2019. godine, te da se radi o racionalizaciji pravnih osoba s javnim ovlastima i racionalnijem trošenju sredstava državnog proračuna, predlagatelj smatra da se radi o opravdanim razlozima za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O BILJNOM ZDRAVSTVU

Članak 1.

U Zakonu o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05, 25/09 - Zakon o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo i 55/11) u članku 10. stavku 3. riječi: »Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Zavod)« zamjenjuju se riječima: »Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (u daljnjem tekstu: Agencija)«.

Članak 2.

U članku 24. stavku 2. podstavku 2. riječ: »Zavod« zamjenjuje se riječju: »Agencija«.

Članak 3.

U članku 54. stavku 1. riječ: »Ministarstva« zamjenjuje se riječima: »Državnog inspektorata«.

Stavci 2., 4., 5., 6., 7. i 8. brišu se.

Dosadašnji stavci 3. i 9. postaju stavci 2. i 3.

Članak 4.

Naslov iznad članka 63. mijenja se i glasi: »Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu«.

U članku 63. stavku 1. riječi: »Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (u daljnjem tekstu: Centar)« zamjenjuju se riječju: »Agencija«.

U stavcima 2. i 3. riječ: »Centar« zamjenjuje se riječju: »Agencija«.

Članak 5.

Naslov Glave VIII. mijenja se i glasi: »PREKRŠAJNE ODREDBE«.

Članak 6.

U članku 76. stavku 1. točki 8. iza riječi: »sprječava« briše se zarez i riječ: »vrijeđa«.

Članak 7.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

OBRAZLOŽENJE

Uz članke 1., 2., 3. i 4.

Radi provedbe Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018. godine te usklađivanja s posebnim propisom koji uređuje novi naziv Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo i posebnog propisa o Državnom inspektoratu, ovim člancima se uređuje promjena naziva »Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske« i »Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo« u »Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu« te izmjena odredbe vezano za preustroj nadležnih inspekcija u skladu s posebnim propisom o Državnom inspektoratu.

Uz članak 5.

Ovim člankom mijenja se naziv Glave VIII. te su »KAZNENE ODREDBE« preimenovane u »PREKRŠAJNE ODREDBE«, obzirom da navedena Glava propisuje prekršaje, a ne kaznena djela.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisano je brisanje riječi »vrijeđa« jer da navedena prekršajna odredba, u svom dijelu koji se odnosi na „vrijeđa“ inspektora prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora, predstavlja preklapanje s kaznenim djelom uvrede iz članka 147. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 i 101/17) te je navedeni dio prekršajne odredbe, odnosno konkretnu riječ potrebno brisati.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE ZAKONA O BILJNOM ZDRAVSTVU (Narodne novine, br. 75/05, 25/09 i 55/11) KOJE SE MIJENJAJU

Članak 10.

(1) Ako posjednik ili bilo koja druga osoba koja zbog prirode svojega posla na bilju, biljnim proizvodima ili drugim nadziranim predmetima uoči novu i neuobičajenu pojavu štetnih organizama ili simptome koji upućuju na sumnju o zarazi štetnim organizmima navedenim u Popisu I., dijelu A, ili Popisu II., dijelu A, a za zaštićeno područje: u Popisu I., dijelu B, ili Popisu II., dijelu B, obvezni su o tome odmah izvijestiti nadležnog inspektora, koji o tome odmah izvješćuje nadležnu upravu.

(2) U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom iz stavka 1. ovoga članka nadležni inspektor uzima službeni uzorak i šalje ga u laboratorij da bi se obavila laboratorijska analiza i utvrdila zaraza i uzročnik zaraze ili opovrgnula sumnja na zarazu štetnim organizmom. Sa službenim se uzorcima mora postupati tako da se osigura identitet uzorka i izbjegne opasnost od širenja štetnog organizma.

(3) Laboratorijsku analizu iz stavka 2. ovoga članka obavljaju Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Zavod) i Šumarski institut, Jastrebarsko (u daljnjem tekstu: Šumarski institut), svaki u sklopu svoje nadležnosti, ili drugi laboratorij koji u skladu sa člankom 65. ovoga Zakona za to ovlasti ministar.

(4) Način izvješćivanja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 24.

(1) Bilje, biljni proizvodi i drugi nadzirani predmeti navedeni u Popisu V., dijelu A, smiju se premještati samo ako je za njih, na temelju fitosanitarnog pregleda obavljenog u skladu sa člankom 23. ovoga Zakona, izdana biljna putovnica.

(2) Biljnu putovnicu za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete navedene u Popisu V., dijelu A, uz uvjet da je obavljen fitosanitarni pregled u skladu sa člankom 23. ovoga Zakona, izdaju:

- obveznici iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, upisani u Upisnik, ako udovoljavaju uvjetima i kada ih za to ovlasti nadležna uprava (u daljnjem tekstu: ovlaštenici),
- **Zavod i druge pravne osobe s javnim ovlastima,**
- nadležna uprava kad obveznici upisa u Upisnik ne dobiju ili ne mogu dobiti dozvolu za izdavanje biljne putovnice.

(3) Biljna putovnica pričvršćuje se na bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete, odnosno njihovo pakiranje, ili na prijevozno sredstvo kojim se oni prevoze.

(4) Uvjete kojima moraju udovoljavati ovlaštenici i način izdavanja biljne putovnice propisuje ministar.

Inspekcijski nadzor

Članak 54.

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju ovoga Zakona provode fitosanitarna inspekcija i šumarska inspekcija Ministarstva (u daljnjem tekstu: nadležne inspekcije).
- (2) Radi obavljanja poslova iz djelokruga fitosanitarne inspekcije osnivaju se područne jedinice fitosanitarne inspekcije Ministarstva.
- (3) Fitosanitarni i šumarski inspektor (nadležni inspektori), svaki u sklopu svoje nadležnosti, pri provedbi inspekcijskog nadzora vodi postupak, sastavlja zapisnik i donosi rješenja kada je za to ovlašten ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga Zakona.
- (4) Inspekcijski postupak vodi se u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (5) Protiv rješenja nadležnog inspektora može se podnijeti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske. Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.
- (6) Povjerenstvo iz stavka 5. ovoga članka sastoji se od predsjednika i dva člana koji imaju visoku stručnu spremu poljoprivredne ili šumarske struke i najmanje pet godina radnog iskustva te položen državni stručni ispit za fitosanitarnog inspektora, graničnog inspektora zaštite bilja ili inspektora zaštite bilja.
- (7) Povjerenstvo donosi Poslovnik o radu.
- (8) Žalba protiv rješenja nadležnog inspektora ne zadržava njegovo izvršenje.
- (9) Protiv rješenja Ministarstva donesenih na temelju ovoga Zakona u prvom stupnju nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo

Članak 63.

(1) Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (u daljnjem tekstu: Centar), obavlja sljedeće poslove i zadatke:

1. prati zdravstveno stanje bilja tijekom njegova rasta i razvoja na poljima, u nasadima, objektima i drugim površinama, uključujući i samoniklo bilje, radi prikupljanja podataka o pojavi, intenzitetu napada, populaciji i proširenosti organizama štetnih za bilje i biljne proizvode i o tome vodi sustavnu evidenciju,
2. prikuplja biološke, meteorološke i druge podatke važne za prognoziranje pojave štetnih organizama,

3. prognozira pojavu štetnih organizama te razvoj i kretanje njihove populacije i određuje optimalne rokove za njihovo suzbijanje,
4. obavlja poslove otkrivanja štetnih organizama,
5. obavlja laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta radi određivanja štetnih organizama i utvrđivanja stupnja zaraze,
6. izvještava o prisutnosti, pojavi i širenju štetnih organizama,
7. procjenjuje rizik od štetnih organizama,
8. razrađuje i predlaže preventivne mjere i mjere suzbijanja štetnih organizama,
9. provodi znanstvena i druga istraživanja iz područja biljnoga zdravstva,
10. daje posjednicima stručna mišljenja u vezi sa zdravstvenom zaštitom bilja,
11. podučava posjednike, pružatelje usluga i druge sudionike uključene u poslove zdravstvene zaštite bilja o štetnim organizmima, fitosanitarnim mjerama i načinu obavljanja pojedinih poslova iz područja biljnoga zdravstva,
12. organizira i provodi stručno osposobljavanje osoba odgovornih za zdravstvenu zaštitu bilja i izdavanje biljnih putovnica,
13. sudjeluje u stručnom usavršavanju fitosanitarnih inspektora,
14. izrađuje stručne podloge za izradu nacрта propisa iz područja biljnoga zdravstva,
15. sudjeluje u pripremi i provedbi programa iz članka 6. stavka 6. i članka 14. stavka 2. ovoga Zakona,
16. sudjeluje u uvođenju i razvoju informacijskog sustava,
17. obavlja druge stručne i tehničke poslove za koje je ovlašten ovim Zakonom ili propisima donijetima na temelju ovoga Zakona.

(2) Za obavljanje poslova i zadaća iz stavka 1. ovoga članka Centar je odgovoran nadležnoj upravi.

(3) Centar je obavezan o obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka izvješćivati nadležnu upravu.

(4) Način i rokove izvješćivanja iz stavka 3. ovoga članka propisuje ministar.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 76.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne provede mjere koje je naredio nadležni inspektor (članak 11. stavak 1., članak 23. stavak 4., članak 33. stavak 2. i članak 46. stavak 1.),

2. ako unosi štetni organizam ili izazove širenje štetnog organizma čije je unošenje i širenje zabranjeno (članak 16.),

3. ako unosi ili premješta bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete kojih je unošenje ili premještanje zabranjeno (članak 17. i 18.),

4. ako unosi ili premješta štetne organizme, bilje, biljne proizvode ili druge nadzirane predmete protivno odredbama članka 19. i 35. ovoga Zakona,

5. ako premješta bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete navedene u Popisu V., dijelu A, ako za njih nije izdana biljna putovnica (članak 24. stavak 1., članak 27. stavak 1. i članak 28. stavak 1.),

6. ako bez fitosanitarnog pregleda unese iz treće zemlje bilje, biljne proizvode ili druge nadzirane predmete navedene u Popisu V., dijelu B (članak 34. stavak 1.),

7. ako unosi ili rabi organizme stranih vrsta protivno odredbama članka 49. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,

8. ako nadležnom inspektoru ne omogući nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora po ovome Zakonu ili ga pri tome sprječava, vrijeđa ili mu ne da na uvid zahtijevanu dokumentaciju ili mu ne da potrebne obavijesti (članak 58. stavak 1. i 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.